

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 26 kwietnia 2023 r.

**Opinia do ustawy o zmianie nazwy uczelni służb państwowych
nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości
i o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 960)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedłożona Senatowi ustawa realizuje kilka założeń, z których najważniejszym jest dokonanie w art. 1 ustawy zmiany nazwy uczelni służby państwowej nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości – Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości na „Akademię Wymiaru Sprawiedliwości”.

Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości w wyniku ewaluacji działalności naukowej przeprowadzonej za lata 2017–2021 otrzymała kategorię naukową A w dwóch dyscyplinach: nauce o bezpieczeństwie oraz pedagogice. Zatem Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskała status uczelni akademickiej. Zgodnie z art. 16 ust. 1 przywołanej ustawy, wyraz „akademia” jest zastrzeżony dla nazwy uczelni akademickiej. Biorąc pod uwagę przyznanie Szkole Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości kategorii naukowej A, Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości spełniła warunek do używania w nazwie wyrazu „akademia”.

W myśl art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, publiczną uczelnię akademicką tworzy się w drodze ustawy, a zatem zmiana nazwy takiej uczelni również wymagała ustawy.

W art. 2 ustawy dokonuje się nowelizacji przepisów ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej. Zmiany wprowadzane w tej ustawie obejmują szereg zagadnień.

Po pierwsze: art. 2 w pkt 1 w lit. b, w art. 19 w ust. 10 ustawa znosi obowiązek odnotowania w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności, zwanej dalej „Centralną Bazą”, **każdorazowego** zastosowania środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek (na ręce, nogi albo zespolonych) lub pasa obezwładniającego. Dotychczasowy zakres tego obowiązku nowa ustawa ogranicza do obowiązku odnotowania w Centralnej Bazie jedynie przypadków **prewencyjnego użycia** wyżej wymienionych środków wobec osób przebywających w:

– zakładach karnych typu zamkniętego i aresztach śledczych, gdy przebywają poza całą mieszkalną,

– zakładach typu półotwartego i otwartego oraz w przypadkach gdy dyrektor zakładu karnego zwolnił daną osobę ze zastosowania wobec niej środka w postaci kajdanek zakładanych na ręce.

Po drugie: w art. 2 w pkt 3 lit. a i b ustawa wprowadza zmianę w zakresie procesu rekrutacji do Służby Więziennej poszerzając postępowanie kwalifikacyjne o obowiązek poddania się przez kandydata do służby badaniu psychologicznemu w tym testowi psychologicznemu.

W art. 2 w pkt 4 wprowadza się regulacje dotyczące zwiększenia liczby podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych kandydatów do służby. Obok dotychczas uprawnionych Rejonowych Komisji Lekarskich (RKL) podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji do procesu rekrutacji włącza się:

– lekarzy jednostek służby medycyny pracy Służby Więziennej – w zakresie określania zdolności fizycznej kandydata oraz

– psychologów zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej – w zakresie jego zdolności psychicznej.

Ponadto w art. 39ca ust. 2 wskazano, że odwołanie od orzeczenia wydanego przez powyższe podmioty przysługuje za ich pośrednictwem do jednostki nadrzędnej medycyny pracy Służby Więziennej w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej.

W art. 39ca w ust. 4 zawarto upoważnienie ustawowe dla Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, wzoru formularza skierowania kandydata do Służby Więziennej do lekarza wykonującego zadania służby medycyny pracy w jednostce organizacyjnej.

Po trzecie: na mocy przepisów opiniowanej ustawy dokonuje się zmiany treści art. 66a ustawy o Służbie Więziennej. W art. 66a dodawany przepis ust. 2a stanowi, że Senat, po powołaniu Rektora, określi jego przyporządkowanie do jednej z grup pracowników uczelni, o których mowa w art. 114 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, oraz do jednego ze stanowisk nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 116 ust. 1, lub określonych na podstawie art. 116 ust. 4 pkt 1 tej ustawy.

Przepis ust. 3a stanowi zaś, że Rektor, powołując prorektorów Uczelni, określi ich przyporządkowanie do jednej z grup pracowników uczelni, o których mowa w art. 114 tej ustawy, oraz do jednego ze stanowisk nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 116 ust. 1 lub określonych na podstawie art. 116 ust. 4 pkt 1 tej ustawy.

Przepis ust. 3b wprowadza nową regulację, zgodnie z którą w sytuacji, kiedy rektorem Akademii Wymiaru Sprawiedliwości będzie osoba niebędąca funkcjonariuszem Służby Więziennej, to Minister Sprawiedliwości powoła spośród funkcjonariuszy prorektora odpowiedzialnego za kształcenie i doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Po czwarte: w art. 2 w pkt 7 ustawa wprowadza nowy przepis art. 164c ustawy o Służbie Więziennej, który przewiduje zapewnienie udzielenia funkcjonariuszowi lub pracownikowi Służby Więziennej, na jego wniosek lub za jego zgodą, pomocy psychologicznej przez przełożonego – kierownika danej jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, w przypadku gdy ten funkcjonariusz lub pracownik uczestniczył w zdarzeniu mogącym stanowić źródło silnego stresu w związku z wykonywaniem czynności służbowych. Organizację udzielania takiej pomocy określi, w drodze zarządzenia, Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

Po piąte: istotne zmiany przewidziano w przepisach nowelizujących art. 190 i 191 oraz 219 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej. Przewidują one w przypadku funkcjonariusza, w odniesieniu do którego ustały przesłanki zajmowania kwatery tymczasowej, obowiązek zwolnienia kwatery tymczasowej w terminie 14 dni od dnia ustania stosunku służbowego, przeniesienia do służby w innej miejscowości lub zakończenia służby przygotowawczej.

Gdy funkcjonariusz nie zwolni kwatery w terminie, o jej opróżnieniu rozstrzyga się w drodze rozkazu personalnego, od którego nie przysługuje odwołanie.

W art. 3 ustawy dodane zostały przepisy nowelizujące art. 80c oraz 100ah ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym. Zmiana ta polega na przyznaniu Inspektoratowi Wewnętrznemu Służby Więziennej dostępu do danych zgromadzonych w Centralnej ewidencji pojazdów oraz w Centralnej ewidencji kierowców.

Kolejna zmiana przewidziana w art. 4 ustawy dotyczy przepisu art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności.

Przepis ten stanowi, że środki Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywzięziennych Zakładów Pracy, które powinny być przeznaczone na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji oraz wykonywania kary pozbawienia wolności nie będą przeznaczane na „tworzenie i utrzymanie w zakładach karnych infrastruktury związanej z realizacją ustawowych zadań Służby Więziennej” lecz będą mogły być skierowane na tworzenie i utrzymanie w „jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej” infrastruktury związanej z realizacją zadań SW.

Kolejna zmiana, zawarta w art. 5 ustawy, zawiera nowelizację przepisów ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego w zakresie art. 35 ust. 4 pkt 7a, czyli wskazania podmiotu władnego podejmować decyzję o użyciu lub wykorzystaniu najbardziej dolegliwych i inwazyjnych środków przymusu bezpośredniego, czyli: o użyciu kaftana bezpieczeństwa, pasa obezwładniającego, kasku zabezpieczającego, wodnych środków obezwładniających, plecakowych miotaczy substancji obezwładniających, granatów łzawiących, innych urządzeń przeznaczonych do miotania środków obezwładniających, celi zabezpieczającej oraz izby izolacyjnej.

Ten szczególny przepis gwarancyjny, w przypadku każdej ze służb wskazuje osoby uprawnione do podejmowania decyzji o użyciu tych środków przymusu. W przypadku Służby Więziennej był to dotychczas Dyrektor Generalny Służby Więziennej, Szef Inspektoratu Wewnętrznego SW albo osoby przez nich upoważnione.

Obecnie uchwalona ustawa uchyła omawiany przepis art. 35 ust. 4 pkt 7a, pozostawiając decyzję o użyciu wszystkich środków przymusu bezpośredniego w zakresie uprawnień wszystkich funkcjonariuszy wskazanych w art. 35 ust. 2 pkt 1–10.

W art. 6 ustawy w przepisie nowelizującym ustawę z dnia 2 grudnia 2012 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 r. zwiększa się o kwotę 66 mln. zł maksymalny limit wydatków z budżetu państwa będących skutkiem finansowym zmienianej

ustawy w 2023 r., którego wykonanie monitorował będzie minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

W przepisie art. 9 ustawa ustanawia jednorazowy tryb wyboru przez Ministra Sprawiedliwości Rektora Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w 2023 r. oraz stanowi o nieskuteczności czynności podjętych przez Senat Uczelni mających na celu wybór dotychczasowego Rektora, określając procedurę w sposób odmienny niż wynikający z art. 66a ustawy o Służbie Więziennej.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów:

1) art. 6, nowelizującego ustawę z dnia 2 grudnia 2012 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 r. który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy, oraz

2) art. 1, art. 2 pkt 6 (zmiany art. 66a ustawy o Służbie Więziennej) i art. 7 ustawy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Przedłożona Senatowi ustawa pochodziła z przedłożenia rządowego (druk sejmowy nr 3068). Projekt ustawy wpłynął do Sejmu w dniu 27 lutego 2023 r.

Pierwsze czytanie projektu miało miejsce w dniu 28 marca 2023 r. na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. W tym samym dniu Komisja przedstawiła sprawozdanie (druk sejmowy 3105).

W dniu 12 kwietnia 2023 r. na 74. posiedzeniu Sejmu, w trakcie drugiego czytania zgłoszono wniosek o odrzucenie projektu ustawy oraz trzy poprawki.

Celem poprawki nr 1 było dodanie do projektu ustawy nowelizacji ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Zmiana ta polega na przyznaniu Inspektoratowi Wewnętrznemu Służby Więziennej dostępu do danych zgromadzonych w Centralnej ewidencji pojazdów oraz w Centralnej ewidencji kierowców.

Poprawka nr 2 zmierzała do dodania do treści projektu ustawy przepisu nowelizującego ustawę z dnia 2 grudnia 2012 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 r. Celem tej zmiany jest zwiększenie o kwotę 66 mln. zł maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy w 2023 r., którego wykonanie którego monitorował będzie minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Poprawka nr 3 jest konsekwencją poprawki nr 2 i określa dzień wejścia w życie proponowanego poprawką trzecią przepisu, różny od dnia wejścia w życie pozostałych przepisów ustawy.

Wobec zgłoszenia poprawek, projekt został ponownie skierowany do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. W dodatkowym sprawozdaniu (druk 3105–A) Komisja wniosła o przyjęcie przez Sejm wniosku o odrzucenie projektu ustawy oraz odrzucenie poprawek.

W dniu 9 marca 2023 r. na tym samym 74. posiedzeniu, Sejm nie poparł wniosku o odrzucenie projektu ustawy (za 217, przeciw 230, wstrzymało się 5 posłów). Sejm przyjął ustawę wraz z poprawkami zgłoszonymi w drugim czytaniu.

Za przyjęciem ustawy głosowało 237 posłów, przy 203 głosach przeciw i 4 głosach wstrzymującym się. 16 posłów nie głosowało.

III. Uwagi szczegółowe i propozycje poprawek

1) w art. 2 w pkt 1 w lit. b ustawa nowelizuje przepis art. 19 ust. 10 ustawy o Służbie Więziennej. Nowy przepis **ogranicza obowiązek odnotowania** w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności wszystkich przypadków stosowania środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek (na ręce, nogi albo zespolonych) lub pasa obezwładniającego wskazując, że obowiązek ten dotyczył będzie wyłącznie przypadków **prewencyjnego użycia** wyżej wymienionych środków wobec osób przebywających w zakładach karnych typu zamkniętego i aresztach śledczych – gdy skazani przebywają poza całą mieszkalną, w zakładach typu półotwartego i otwartego oraz w przypadkach, gdy dyrektor zakładu karnego zwolnił daną osobę ze zastosowania wobec niej środka w postaci kajdanek zakładanych na ręce.

Przepis ten nie uwzględnia treści przepisu art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego, który stanowi, że „uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11 (funkcjonariusz SW), nie dokumentuje prewencyjnego użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, chyba że skutkowało to zranieniem osoby lub wystąpieniem innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmiercią lub szkodą w mieniu.”.

Oznacza to, że obecna ustawa nie ogranicza obowiązku odnotowania przypadków stosowania środków przymusu lecz w ogóle go znosi, zaś dodanie obowiązku odnotowania

przypadków stosowania prewencyjnego użycia środka kreuje nowy obowiązek, który pozostaje w sprzeczności z uprawnieniem, o którym mowa w art. 52 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy.

Ponadto przepis art. 51 ust. 1 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego stanowi, że uprawniony funkcjonariusz ma obowiązek dokumentowania w notatce użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Uprawniony przekazuje notatkę przełożonemu w przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, gdy skutkiem tego użycia lub wykorzystania było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia;

Usunięcie zatem obowiązku odnotowania w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności wszystkich przypadków stosowania środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek (na ręce, nogi albo zespolonych) lub pasa obezwładniającego nie usunie obowiązku sporządzania notatek przez funkcjonariuszy SW, ze względu na treść art. 51 ust. 1 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego, spowoduje natomiast niemożność zapoznania się z częstotliwością stosowania środków przymusu bezpośredniego, ich rodzajem i natężeniem stosowania wobec konkretnych skazanych – sądom, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i innym 16 podmiotom (organom) wskazanym w art. 25c ustawy o Służbie Więziennej, które obecnie mają możliwość korzystania z nieograniczonego dostępu do informacji zawartych w Centralnej Bazie, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego.

Należy rozważyć możliwość usunięcia z ustawy nowelizacyjnej omawianego przepisu, albo takie jego przereformowanie, które usunie zaistniałą sprzeczność pomiędzy przepisami omawianych ustaw.

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 1 skreśla się lit. b;

2) w trakcie drugiego czytania projektu ustawy na posiedzeniu Sejmu, do projektu zgłoszone zostały trzy poprawki (druk sejmowy nr 3105–A), rozszerzające zakres przedmiotowy ustawy o nowelizację przepisów dwóch ustaw. Pierwsza z nich, zawarta w art. 3 ustawy zawiera nowelizację ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym. Zmiana ta polega na przyznaniu Inspektoratowi Wewnętrznemu Służby

Więziennej dostępu do danych zgromadzonych w Centralnej ewidencji pojazdów oraz w Centralnej ewidencji kierowców.

Druga ze zmian zawiera przepis nowelizujący ustawę z dnia 2 grudnia 2012 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 r. Ustawa zwiększa o kwotę 66 mln. zł maksymalny limit wydatków z budżetu państwa będących skutkiem finansowym zmienianej ustawy w 2023 r. (Poprawka nr 3 jest konsekwencją poprawki nr 2 i określa dzień wejścia w życie proponowanego poprawką trzecią przepisu).

Poprawki te budzą wątpliwości co do ich dopuszczalności na gruncie Konstytucji z uwagi na ich cel – odrębny od celu wnoszonego projektu oraz z uwagi na etap procesu legislacyjnego na jakim zostały wprowadzone.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego podstawowe treści, które znajdują się ostatecznie w ustawie, powinny przebyć pełną drogę procedury trzech czytań, a więc muszą być objęte materiały projektu przekazanego do Sejmu (art. 118 i art. 119 Konstytucji).

Obie poprawki zostały wniesione na ostatnim etapie prac Sejmu. Nie były przedmiotem wcześniejszych rozważań na posiedzeniach Komisji (w pierwszym czytaniu) czy na posiedzeniach Komisji (pomiędzy pierwszym i drugim czytaniem). Wyrażają nowość normatywną, a „zakres treściowy jest na tyle autonomiczny i odrębny od pierwotnego projektu, że mógłby uzasadniać potrzebę zasięgnięcia opinii przez uprawnione podmioty, które nie miały żadnych racjonalnych przesłanek by przewidywać, że zakres ustawy obejmie takie nowe materie, toteż nie mógł zająć stanowiska wobec tych materii.” (wyrok TK z 28 listopada 2007 r., sygn. akt K 39/07).

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego wnoszone na poszczególnych etapach procedury sejmowej poprawki muszą – co do zasady – mieścić się w zakresie projektu wniesionego przez uprawniony podmiot i poddanego pierwszemu czytaniu. W uzasadnieniach do wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 marca 2004 r. (K 37/03) i z dnia 21 grudnia 2005 r. (K 45/05) Trybunał wskazał, że wnoszenie poprawek nie może przekształcać się w surogat prawa inicjatywy ustawodawczej (art. 118 Konstytucji).

Z takim przypadkiem mamy do czynienia, gdy przedmiotem kolejnych czytań w Sejmie jest, w następstwie dokonanych zmian, projekt inny merytorycznie projekt niż ten, który inicjował proces prawotwórczy (został skierowany do łaski marszałkowskiej). Jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny dopuszczalny zakres poprawek nie powinien wychodzić poza zakres

przedmiotowy projektu, lecz generalnie pogłębiać ten zakres (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 1998 r. – sygn. K 3/98).

Ponadto, procedura legislacyjna, którą zastosowano celu znowelizowania ustawy o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 r., a która pociąga za sobą skutki finansowe, skutkuje dodatkowo naruszeniem wymogu formalnego wynikającego z art. 18 ust. 3 Konstytucji.

Zgodnie z tym przepisem, wnioskodawcy, przedkładając Sejmowi projekt ustawy, są obowiązani przedstawić skutki finansowe jej wykonania. Uzasadnienie do projektu ustawy ani załączony do niego OSR – co oczywiste – nie obejmowały swoim zakresem zmian dokonywanych przez art. 6 opiniowanej ustawy. Określenie skutków finansowych stanowi istotny element ściśle związany z projektem ustawy. Wyznacza ono „ramy finansowe” projektu ustawy, które mają istotny wpływ na wyznaczenie ram przedmiotowych projektu.

Jak podkreśla Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie, w przypadku gdy proponowana poprawka powoduje, że w istotny sposób wzrosną koszty wykonania ustawy przewidziane przez określenie w projekcie koniecznych wydatków z budżetu państwa (...), należy uznać, że propozycja taka nie ma charakteru jedynie poprawki, ale jest to propozycja mająca w istocie charakter nowej inicjatywy ustawodawczej (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 marca 2004 r., K 37/03 oraz z dnia 20 lipca 2006 r., K 40/05).

Ze względu na wymogi konstytucyjne kształtujące parlamentarny proces stanowienia prawa przepisy art. 3 i art. 6, jako wykraczające poza zakres przedłożenia, powinny zatem stanowić przedmiot odrębnej inicjatywy ustawodawczej.

Niezależnie od zarzutów i wątpliwości proceduralnych, dodana w art. 6 regulacja budzi wątpliwość co do zgodności z § 3 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej, zwanych dalej „ZTP”. Przytoczona zasada przewiduje, że w ustawie nie zamieszcza się przepisów, które regulowałyby sprawy wykraczające poza jej zakres przedmiotowy (stosunki, które reguluje) oraz podmiotowy (krąg podmiotów, do których się odnosi).

W świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, z przyczyn wskazanych powyżej, omawiane przepisy art. 3 i 6, mogą być uznane za niezgodne z art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 Konstytucji.

Mając powyższe na uwadze należy rozważyć skreślenie budzących wątpliwości przepisów;

3) kolejna uwaga dotyczy zmiany zawartej w art. 4 ustawy i dotyczy przepisu art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności.

Przepis ten stanowi, że środki Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywzięziennych Zakładów Pracy, które powinny być przeznaczone na finansowanie działań w zakresie resocjalizacji oraz wykonywania kary pozbawienia wolności nie będą przeznaczane na „tworzenie i utrzymanie w **zakładach karnych** infrastruktury związanej z realizacją ustawowych zadań Służby Więziennej” lecz będą mogły być skierowane na tworzenie i utrzymanie w „**jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej**” infrastruktury związanej z realizacją zadań SW.

Przepis ten należy uznać za zbędny, gdyż w art. 2 zmienianej ustawy zawarta jest definicja wyrażenia „zakład karny” stanowiąca, że:

„ilekroć w ustawie jest mowa, bez bliższego oznaczenia, o zakładzie karnym, rozumie się przez to również inne jednostki organizacyjne Służby Więziennej”.

Propozycja poprawki:

– skreśla się art. 4;

4) istotne wątpliwości z punktu widzenia zgodności systemowej, budzi wprowadzenie w ustawie przepisu przejściowego – zawartego w art. 9, w którym ustanawia się jednorazowy tryb wyboru przez Ministra Sprawiedliwości Rektora Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w 2023 r. oraz stwierdza się nieskuteczność czynności podjętych przez Senat Uczelni mających na celu wybór dotychczasowego Rektora.

Problematyka dotycząca wyboru rektora uczelni wyższej uregulowana jest kompleksowo przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W art. 24 w ust. 2 w pkt 1 stanowi się, że rektora uczelni publicznej wybiera kolegium elektorów. Jednakże przepis szczególny, zawarty w art. 439 ust. 7 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wskazuje, że w odniesieniu do uczelni służb państwowych nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości w sprawach, o których mowa w art. 439 ust. 1–6 stosuje się przepisy ustawy o Służbie Więziennej.

Zgodnie z art. 66a ustawy o Służbie Więziennej Rektora powołuje Senat Uczelni na pięcioletnią kadencję spośród pracowników Uczelni lub funkcjonariuszy pełniących służbę na Uczelni, posiadających co najmniej stopień doktora.

Ten przepis szczególny stanowi zatem, że jedynym organem uprawnionym do powołania Rektora Uczelni jest Senat Uczelni, nie zaś Minister Sprawiedliwości.

Wprawdzie art. 24 ust. 9 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stanowi, że **pierwszego rektora** uczelni publicznej powołuje minister **na okres roku** i nawiązuje z nim stosunek pracy oraz wyznacza termin na zorganizowanie i przeprowadzenie wyborów do Senatu uczelni, jednak w omawianym przypadku nie mamy takiej sytuacji.

Wybrany już Senat Uczelni powołał Rektora, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 66a ustawy o Służbie Więziennej na pięcioletnią kadencję, jednak przepis art. 9 ust. 2 opiniowanej ustawy stanowi, że czynności te uznaje się z mocy ustawy za nieskuteczne.

Należy stwierdzić, że wprowadzony ustawą przepis uprawniając Ministra Sprawiedliwości do powołania Rektora Akademii pomija obowiązujące w tej materii przepisy ustawy i pozostaje w sprzeczności z treścią art. 66a obowiązującej ustawy o Służbie Więziennej.

Uzasadnienie załączone do projektu ustawy na stronie 7 i 8 zawiera jedynie literalne przytoczenie treści wprowadzanego ustawą przepisu nie wyjaśniając przyczyn uznania za nieskuteczne powołania dotychczasowego Rektora przez Senat Uczelni, przy jednoczesnym zezwoleniu temuż Rektorowi przepisem art. 9 ust. 2 na pełnienie „jego funkcji” do dnia 31 sierpnia 2023 r., co pozostaje w logicznej sprzeczności z treścią art. 9 ust. 2, który stanowi, że powołanie Rektora było nieskuteczne.

Beata Mandylis

Główny legislator